

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val cepiti naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Zdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge a omejenim poročilvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znesla: Za celo leto K 24.— za pol leta 12.— za tri mesece 6.— Za nedeljsko izdajo za celo leto 520 za pol leta 260

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 5 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljnja vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštaobhranilnični račun št. 841.652.

Izjalovljeni ruski napadi ob Užoškem prelazu, sicer v Karpatih v splošnem mirno.

Položaj v Karpatih in v Galiciji.

DUNAJ, 15. (Cenz.) Odmor v karpatskem oddelku med Dukelsko kotlino in Užoškem prelazom traja dalje. V ozemlju med Užoškim prelazom in sedmim Wyszkow, kjer je vladal tekom srditih ruskih ofenzivnih napadov na obeh straneh doline reke Laborce razmeroma mir, razvijajo Rusi v zadnjem času živahnije delovanje. Njihovi napadi so naperjeni predvsem na naše na galiških tleh se nahajajoče postojanke ob gornjem toku Stryja in na fronti Tucholka - Slavsko.

Včerajšnji ruski napad na Wysocko vzhodno (jugovzhodno od Užoškega prelaza), je bil krvavo odbit in pariran s protinapadom, ki se je končal z osvojitvijo neke važne višine ob imenovanem kraju in z zacetjem 661 Rusov. Sovražni napadi proti krilom naših postojank severno od Užoškega prelaza, so se torej, kakor vsi prejšnji napadi popolnoma izjalovlili in končali s taktično dragoceno pridobitvijo na terenu za nas.

Ruski napad ob Biali in Ciezkwice je imel najbrže predvsem poizvedovalni značaj. Napad je bil krepko odbit, tako da se je mogel sovražnik prepričati, da tudi tu ni mogoče nikjer prebiti fronte. Na bojišču je zelo neugodno vreme, kar seveda ovira obsežnejše akcije. (Tagespost.)

GRADEC, 15. (Cenz.) Vojni poročevalac »Tagespost« poroča iz vojnega časnarskega stana:

Na karpatskem bojišču in na ostalih frontah je razmeroma mirno. Le na posameznih mestih so se vršili včeraj važnejši boji, tako na višinah na obeh straneh Wysockega ob Stryju, kjer je prišlo do ruskega napada, na katerega so odgovorile naše čete s protinapadom in sicer tako uspešno, da nasprotnik ni bil samo vržen nazaj, ampak je zgubil tudi precejšnje število mož na ujetnikih.

Tudi v zapadni Galiciji ob Biali pri Ciezkwicah se je vršil manjši boj. Na ostalih frontah le mestoma topovski boj.

Iz poročila ruskega generalnega štaba.

PETROGRAD, 15. (Cenz.) Poročilo velikega generalnega štaba z dne 11. aprila pravi: V Karpatih je sovražnik v noči od 9. na 10. aprila srdito napadel v obsežnih kolonah naše čete, ki so prodrele proti Rostokom južno od Cizne. Poročilo pravi, da so bili napadi sicer odbiti, toda ob težkih izgubah. V okolici Stryja sovražnik nadaljuje s svojimi napadi. Ob Njemenu je zaznamovati neprestano posamezne boje. Na ostalih frontah se ni zgodilo ničesar pomembnejšega.

Bombardiranje Oswieca.

ROTTERDAM, 15. (Cenz.) Rusko uradno poročilo z dne 12. t. m. pravi, da Nemci neprestano obstrlejujejo trdnjavo Oswiec. Akcije se udeležujejo predvsem 20 cm možnarji.

Z zapadnega bojišča.

BEROLIN, 15. (Wolffova pisarna.) Iz velikega glavnega stana pišejo o bojih med Mozo in Moselo:

Med 10. in 14. aprilom so razvijali Francozi posebno živahno delovanje na obeh nemških krilih. Pri francoskem napadu dne 10. aprila zvečer proti črti Senzey Lamorville je oblezalo 700 mrličev na nekem neobračšenem delu gozda med obojestranskimi pozicijami. Tudi pri Filrey-u so zvečer preše k napadu, a so bile potem, ko so udre v del naših pozicij, zo-

pet odbite. Vendar se je nasprotnik dne 11. aprila zopet povrnil in je bil vnovič odbit. Ostavil je v naših rokah tri častnike in 119 mož kot ujetnike. V tem predelu se je pozneje opazalo, da so Francozi svoje padle kakor vreče s peskom naložili na predprse svojih jarkov in naložili nanje zemlje. V Allgwalde in zapadnem Priesterwaldu so se vso noč odigravali boji, ki so za nas ugodno končali.

Dne 11. aprila so Francozi tudi v višine Combes uprizorili nov napad, ki pa v ognju naših topov ni prišel do polnega razvoja. V Priesterwaldu sta dospela dva francoska napada popoldne in zvečer 11. aprila do hudih bojov na bližino, v katerih so naše čete obdržale prevlado. Na višini Combes se je posrečilo zvečer drugemu francoskemu sunku prehodno prodreti v dele naše bojne pozicije, ail po dvehurnem spopadu je moral sovražnik zopet izprazniti pozicijo.

S temi zjutraj in zvečer odbitimi napadi na greben višine Combes ovrtačo Francoze sami po zahvali Joffre-a prvi armadi sveta dne 10. aprila razglašeno sporočilo o končni osvojitvi pozicije Combes. Ako bi bili Francozi dosegli ta cilj svojih večtedenskih krvavih prizadevanj, bi bili omenjeni napadi 11. aprila ne le nepotrebni, marveč brezsmotno prelivanje krvi. Vodstvo francoske vojske pa je javilo, da od 11. aprila ni bilo več bojov na višini Combes.

Dne 12. aprila je močno obstreljevanje naših pozicij na severnem krilu med Busy in Marcheville, kakor tudi na južnem krilu v predelu vzhodno od Richcowta pripravljalo napade pehote. Ti so začeli opoldne istočasno pri Maizerey-u in Marcheville. Dočim je nasprotnik pri Marcheville po odbitem prvem napadu najprej opustil ponovitev, je pri Maizereyu, kjer so vsi napadalci obležali v ognju, v posledkih ene ure uprizoril dva nova sunka, pri čemer so bile napadalne čete skoro popolnoma pobite. En častnik in 40 mož je bilo vjetih. Vendar so Francoze zvečer še enkrat pri Marcheville — s tremi sledečimi si strelskimi črtami in gostimi kolonami za njimi — dril v naš ožen, ki je temu petemu napadu napravil krvav konec. Tega napada sta se udeležila dva avtomobila oklopnika. Istočasno je bil na južnem krilu in v zapadnem Priesterwaldu odbit neki napad pehote.

Dne 13. aprila so Francozi brez artiljerijskih priprav napadli naše postojanke pri Maizereyu in Marcheville. Bili so pa odbiti. V Priesterwaldu se je boj nadaljeval, a severno od Maizereya je uprizoril nasprotnik popoldne nov brezuspešen poizkus, da bi udril v naše postojanke. V noči 14. aprila so Francozi vzdrževali močno pehotno streljanje, v katero je od časa do časa posegala tudi težka artiljerija, da bi motili delo popraviljanja na naših postojankah. Ali neki v jutro uprizorjeni močni napad pehote se je pred našo črto zrušil, istotako tekom dneva uprizorjeni napad pehote severno od Marcheville. V ozki fronti in veliki globini je naskočil nasprotnik naše postojanke, pri čemer so vedno nove moči sprejemale umikajoče se in so napadle tudi one. Glasom izpovedb ujetnikov je bil baže pri tem polk pehote št. 51 uničen.

V Allitwaldu so tudi sledili trije napadi pehote, ki so bili vsi odbiti. Mal vseh so imeli Francozi severno od Filrey-a, kjer so po močnih artiljerijskih pripravah zasedli neki 100 metrov široki del naše najsrednejše postojanke. Zagrizen boj na bližino je trajal ves dan in tudi zvečer ni bil še odločen. Tudi v zapadnem Priesterwaldu so se razvili popoldne hudi boji na bližino, ki so se končali zvečer z nevsepehom in velikimi izgubami za nasprotnike. Na ostali fronti je prinesel 14. dan aprila artiljerijske boje in mestoma živahno delovanje sredstev bližnjega boja. Že tekom 12. aprila se je opazalo pridiranje močnejših čet severno od St. Mihiela preko Moze v vzhodni smeri, iz česar je sklepati, da se boji med Mozo in Moselo še ne bližajo zaključku.

Vojna z letali.

BEROLIN, 15. (Kor.) Wolffova pisarna javlja: Dne 14. aprila zvečer je priredilo neko mornariško letalo napad na ustje Tyne. Na to je vrglo več bomb. Letalo se je povrnilo nepoškodovano. Nadomestujoči šef admiralnega štaba Behncke.

LONDON, 15. (Kor.) Reuterjeva pisarna javlja iz Newcastle o napadu nemškega letala nastopne podrobnosti: Zeppelin se uzrl ob 8. uri. Ko je mirno plul nad Blythom, je mislil vsakdo, da je to kako angleško letalo. Ko pa je odplul nekoliko milj v deželo, je bilo čuti eksplozije in je bilo videti plamene. V okrajni premogovnikov je bilo vrženih osem bomb, in sicer na Cralington, Bedlington in Seaton. Edina provzročena škoda pa je bila, da se je zažgala neka kopa sena. Ogenj so hitro pogasili.

Na to je vozilo-letalo proti reki Tyne, pri čemer je vrglo dve bombi nad Kenton. Padli ste na neko polje, kjer je bilo razdejano neko dvokolo in je bil njega lastnik lahko poškodovan. Letalo je nadaljevalo s poletom proti Walsendu, kjer je vrglo bombe, ki so provzročile štiri male požare. Ena bomb je predrla celo streho, neka druga je provzročila požar na železnici, vsled česar je bil promet ustavljen za nekaj minut.

Letalo je letelo potem preko Tyne, vrglo nekaj bomb ter se povrnilo v smeri proti morju.

FREYBURG v Breisgau 15. (Kor.) Proti 12. uri popoldne se je pojavil neki sovražni letalec nad mestom in je vrgel nad Stühlinger-gerški del mesta pet bomb, od katerih niste dve napravili nikake škode, dočim so tri druge ubile dva moška in štiri otroke in ubile razen tega konja nekega voza; dalje je bilo dva moška in osem otrok težko in večje ševilo otrok lahko poškodovanih. Ene bomb je prebila razen tega streho neke hiše.

Nemški glas o položaju na zapadu in vzhodu.

BERLIN, 14. (Cenz.) Vojaški položaj je sedaj tako na zapadu kakor tudi na vzhodu popolnoma zadovoljiv. Glede bojov med Mozo in Moselo zadostuje, da se opozarja na skupno poročilo velikega generalnega štaba z dne 10. t. m. Vse postojanke, ki smo jih imeli takrat, so še vedno v naši posesti.

Na vzhodu je položaj ravno tak. Obdržali smo vse prejšnje postojanke; v Karpatih nemške in avstrijske čete vzhodno od doline Laborce, v ozemlju Užoškega prelaza in v dolini Ondave, celo napredujejo.

Joffrovi ofenzivni načrti.

ŽENEVA, 15. (Cenz.) Rimski korespondent lista »Journal de Geneve« je imel razgovor z nekim višjim dostojanstvenikom iz Belgije. Ta je izjavil, da se nova velika ofenziva Joffra še ni pričela. Izvršila se bo v trenutku, ko bo dovolj garancije za to, da bo mogoče »odločen uspeh« ob manjših izgubah. Vojna bo končana oktobra meseca. Do druge pozimske vojne ne pride na noben način. Francija in Belgija boste sklenili mir šele tedaj, ko bo osvojen od Nemcev zasedeno ozemlje.

Konflikt med Rusijo in Bolgarsko?

MILAN, 15. (Cenz.) Posebni poročevalac »Corriera della Sera« v Petrogradu brzojavlja: »Novoje Vremja« napoveduje, da je pričakovati prekinjenja diplomatskih odnosov med Rusijo in Bolgarsko in da bo ruski poslanik odpotoval iz Sofije. Zadnja bolgarska provokacija je politične kroge v Rusiji zelo nemilo dirnila. Časopis »Rječ« in »Den« objavljata članke, da se Bolgarska vedno bolj nagiba na stran nemške politike.

Novi ruski veleposlanik v Rimu.

PETROGRAD, 15. (Kor.) Nekdanji veleposlanik v Carigradu pl. Giers je imenovan veleposlanikom v Rimu.

Angleške izgube.

LONDON, 15. (Kor.) V zdojni zbornici je izjavil državni podtajnik Tennant, da so izgube vojske iznašale 11. aprila 139.347 mož,

Torpediran parnik.

LONDON, 15. (Kor.) Listi poročajo, da je bil angleški parnik »Armigan« pri ladjevstvi v Noordhinderu torpediran. Od posadke 22 mož je bilo rešenih enajst.

Žitni trg.

DUNAJ, 15. (Kor.) Danes je bila kupčija zopet znatno slabša. Dasiravno je bilo nekaj sklepov, vendar ni bilo mogoče opaziti izpremembe oene na nobeno stran. Vreme: lepo.

Nečgotovost na Balkanu.

»Slovencu« je poslal A. Bezenšek iz Sofije nastopno zanimivo situacijsko sliko:

Dvojno mnjenje vlada danes med voditelji političnih strank glede načel, po katerih se ima voditi bolgarska politika: eni so tega prepričanja, da še ni prišel trenutek za aktivno vmesavanje v evropski konflikt; drugi pa — z nekaterimi profesorji vseučilišča na čelu — bi rajše danes kot jutri zapletli Bolgarijo v vojno. Prvi pravijo, da more Bolgarija vojno začetiti šele tedaj, ko ji bodo teritorialne pridobitve popolnoma zagotovljene. Drugi pa so se obrnili naravnost do carja s spomenico, v kateri mu svetujejo, naj združi vse moči naroda, kajti v slugi je moč, s katero bo mogoče uresničiti narodne ideale. Eni kakor drugi priporočajo, naj se Bolgarija ravna po nasvetih trojnega sporazuma. A ona stranka, ki priporoča nevtralnost do kraja, drži roke križem, kakor da bi hotela reči: Gotova sem, da moja obvelja.

Minister dr. Radoslavov je ob zaključitvi narodnega sobjanja izjavil svečano, da bo Bogarija z ozirom na svoje lastne interese nadaljevala svojo nevtralnost. Ta izjava je vzbudila radost in zadovoljnost med veliko večino poslancev. Bolgarski narod se je vsled te izjave pomiril; saj bivalstvom joka in splošna, tako, da ga bivalstvo joka in splošna, tako, da je razne izmišljene vesti o mobilizaciji, o spopadih na grški meji, o nemirih, o ministrijski krizi itd. niso mogle nikakor vznemirjati.

Iz istih razlogov tudi poslednji poizkus vstaje v Makedoniji ni dosegel nikakršnega odmeva v Bolgariji. Tam so podvezeli vročekrvni elementi na svojo roko poizkuse, o kakršnih je na Balkanu vsako pomlad slišati. Ko so videli, da se je vstaja ponesrečila, zbežali so pred srbskim orožjem preko bolgarske meje. Tukaj so bili razoroženi, kolikor so jih mogli uloviti, a ostali so zbežali v svoja skrivališča v planine, kjer ravno sedaj drevje zeleni in jim gozd daje dobro zavetje. Zna priti zopet do novega poizkusa, ako se težavne razmere v Makedoniji ne izpremene; pa bolj-šega uspeha od prvega se mu ne more prerokovati. Vojna pa se vsled tega dogodka na Balkanu ne začne.

Mnogo je odvisno od Grčije, kako se bodo razvijale v bližnji bodočnosti razmere na Balkanu. Odkritja Venizelosa so jako iznenadila Bolgare. A v vladnih in diplomatskih krogih jim ne dajejo posebnega pomena. Istina je, da se od grške strani ni predlagalo ničesar Bolgariji. Pa če bi se bilo tudi kaj takega predlagalo, kakor sedaj omenja Venizelos, ne bi bilo nikdar sprejeto. Kako bi m. la Bolgarija za pest leče prepustiti Grkom svobodno roko, da povečajo svojo državo do 240.000 km² in prebivalstvo za osem milijonov? — Politična kombinacija Grčije je imela namen, združiti grški narod ter utrditi občo helensko hegemonijo pod tvrdko »velika Grčija«. Poleg nje bi Bolgarija igrala le nezadno vlogo, kar ne bi odgovarjalo višjim narodnostnim interesom, političnim potrebam in sigurnosti Bolgarije.

Grška diplomacija in njeni pokrovitelji Bolgariji ne morejo dati tega, kar hočejo za Grčijo doseči; zaradi tega pa ne more priti do sporazuma med obema. Dokler pa sporazuma ni, se ne bodo na Balkanu godile nobene velike reči.

Z Južnega bojišča.

Prijatelj našega lista, g. Jos. rič, piše svojemu svaku z južnega bojišča sledeče: Po odhodu iz Trsta sem Ti le malo poročal o svojih in o dogodljajih našega črnovojniškega pešpolka. Sedaj Ti pa poročam in opišem nekoliko začetek naših bojov. Bilo je 5. vintoka preteklega leta. Med drugim sem bil tudi jaz do-ločen za varstvo trena. Po večdnevem maršu smo dospeli skozi gozdove iz Tuzle pod neki grič v bližini postaje »Han Pesak«.

Zjutraj, ob rani zori, sem zaslišal prve srbske strele. Od nas niti znil ni nihče; vsak si je mislil svoje. Okrog 8. ure smo se pomaknili višje ob griču. Tukaj smo zagledali prve ranjence. Ob 10 se je v bližini nas razletel prvi šrapnel: k sreči smo bili ošvrkani samo z zemljo. V sled prevelike nevarnosti, smo se s trenom pomaknili na drugo stran griča. Streljanje je trajalo do večera, le ko se je stemnilo, je nastal mir. V tem času je bila naša stotinja v rezervi. Prenočili smo, kjer

smo se nahajali po dnevu. Gotovo da na mrzli travi, ker o slami in šotorih ni bilo govora.

6. oktobra smo bili zopet poslani k stotniji. Zavzeli smo neko majhno ravan, zagvarovano z visokimi smrekami, v bližini naše artiljerije. Komaj se je zdanilo, že so nam začele kroglice žvižgati okoli ušes kakor ose. Srbi so bili namerili svoje topništvo na nas, zato smo bili v nevarnosti, da nas topovske kroglice pokončajo. Bili smo kakor v pekle, stisnjeni na tla, smo opazovali, kako kosci šrapnelov letajo nad nami. V sled nevarnosti smo bili premešeni naprej v neki jarek. Okrog 10. ure smo se zaleteli v strm jarek. Pokokal sem parkrat iz njega, lasje na glavi so mi vstajali po koncu. Pred nami čisto, kakor obrbito. Pred našim jarkom se je ravan obrnila navzdol, ravno pred srbske strelske järke. Mnogo misli mi je rojilo po glavi. Pozabil sem na vse in si — — — zapalil cigareto. Moj prijatelj Tomšič pa svojo pipo. Na povelje: »Naprej!« smo skočili z vso hitrostjo iz jarka. Ko smo se pokazali sovražniku, se je tako vsulo na nas, da je bilo res strašno: puške, strojne puške, topovi, vse je začelo grmeti. Mi smo se v bojni vrsti zagnali s tako silo naprej, da se v svojem življenju nisem tako tekkel. To je bila naša sreča. Ko smo divjali naprej, so kroglice padale za nami. Mislili smo, da smo jo odnesli; toda joj, prileteli smo do ograje nekega pašnika. Sovražnik je porabil priliko in bilo bi skoraj po nas. Mislimi ni bilo časa. Kjer koli sem poskušal čež ograjo, je bila previsoka: obrnil sem se nekoliko v stran. Par korakov na levo je bila ograja nekoliko podrtja. Nekdo, ki je hotel ravno čež ograjo, je zavpil strašno in se zgrudil na tla. Počakal sem trenutek, a ni bilo izgubljeni časa; zagnal sem se čezenj in z vso naglico sem teknel v dolino, kjer sem našel skrivališče. Od tukaj sem oddal nekaj strelkov proti sovražnim pozicijam. Če sem zadel, ne vem, sovražnika nisem videl, ker sem videl le strelske järke. Ko sem bil na varnem, so mi uhajale misli na tovariše. Mislimi sem si: bog ve, če so se vsi srečno prerili, posebno mi je bilo za prijatelja Tomšiča. Videl ga nisem, odkar smo zleteli iz jarka.

Ko so streljeli ponehali, smo slišali klice ranjencev; kateri so bili, nisem vedel.

Tako smo počasi lezli navzgor proti sovražniku. Začelo se je temniti. Streljanje je ponehalo. Sklicali so nas skupaj. Začeli smo se zbirati in gledali smo, iskali smo, z eno besedo, bali smo se drug za drugega. Spet zadoni povelje: »Naprej!« Sli smo počasi v hrib, prišli smo do sovražnih jarkov, preiskali smo jih, sovražnika ni bilo več nikjer. Našli smo nekaj ranjenec, ranjenih po naši artiljeriji. Iskali smo naprej. V nekem jarku smo našli okrog 15 zabojev patron.

Naši saniteti so znosili ranjence skupaj, srbske namreč, ker naše so pred odnesli. Za silo so jih povežali in jih položili na slamo. Nanesli smo sena, postavili straže, se vlegli in sladko zaspali. Razume se, da smo spali le zjutraj, ker smo bili zelo izmučeni. Ob 4 zjutraj je prišla tudi vrsta name. Sel sem na stražo. Zanimalo me je, kako je z ranjenci. Sel sem takoj pogledat. Privzdignil sem vsakemu posebej odeje, s katerimi so bili pokriti. Njih beli obrazi so pričali, da so vsi mrtvi. Da jim ni pomoči, so morali že Srbi vedeti, zato so jih pustili tam. Zdanilo se je. Na desno od nas je prenočilo nekaj ogrških konvedov, ki so namreč prejšnji dan prišli sovražnika od strani, drugače bi se ne bil umeknil, ker še le zjutraj smo videli, kako je bil utrjen.

Na moje veliko veselje sem zjutraj zagledal Tomšiča zdravega in veselega. Precej sva se začela meniti o dogodkih prejšnjega dne. Mrtvi na bojišču so omenjenega dne ostali 3 ali 4; ne vem prav natančno. Ranjenih pa je bilo precej. Ko so bili mrtvi zakopani, smo se napotili po železniški progi na postajo »Han Pesak«. Tukaj smo našli 3 železniške voze patron, katere so Srbi zažgali. To je moralo biti treskanje, ker vozovi so bili vsi razdejani. Po parurnem počitku smo se napotili naprej.

Tak je bil naš prvi boj.

Japonske streznice.

Hotel Astoria, na oglu Rue Presbourg in Champ-Elysee, je bil še pred osmimi meseci eden najdražjih in najboljših hotelov v Parizu. V vsakem nadstropju je bila ciganska godba. Tamkaj je bilo slišati vse jezike, tudi francosko, seveda ne preveč pogosto. Hotel je vedno kar mrgolel najboljših tujih gostov s celega sveta.

Sedaj se je to krasno poslopje precej izpremenilo. Na hotelu visi bela zastava

Z rdečim križem in nad vrati je čititi, da se nahaja tamkaj bolnišnica št. 4. Sicer pa ina ta bolnišnica še posebno prednost, da je kljub temu, da je pod nadzorstvom vojnega ministrstva, organizirana popolnoma od japonskega Rdečega križa in tudi opremljena. Georges Cain opisuje v »Tempsu« vtise svoja poseta, ki ga je napravil iz radovednosti japonskim zdravnikom in strežnicam.

Že v veži je opaziti izpremembe. Izginili so vsi veliki nemški vratar, livirani lakajji, več jezikov govoreči telefonski vajenci in modro oblečeni kolejarji. Na steni so nabite sedaj mesto poprejšnjih športnih slik ministrske naredbe, službeni predpisi, odloki, kakor tudi lista zdravniškega osebja: M. Shiota šef, Vatanabe in Moteki asistenta, dame Juasa, Cadeka, Kato, Kanekiro, Oraki itd.

Zdravniki so se nam na čast obrekli v kaki-uniformo. Dvigalo nas je dvignilo v tretje nadstropje, kjer smo pričeli obisk v ogledovanju lekarnar in operacijskih dvoran, kajti tu predvsem triumfira japonska spretnost. Višji lekarnar, kojega majhne oči se blesketajo izpod velikih naočnikov, nam je pripovedoval v angleškem jeziku, kako je bilo teh 370 ogromnih zabojev spravljenih v Evropo. V teh zabojih se je nahajal ves material za lekarno. Ni ga bilo prostora, ki ne bi bil izrabljen, ni ga bilo objekta, na katerega se ne bi skrbno pazilo. Vsaka fiole je dobila majhno skrinjico iz voltega bambusa, ali pa školjko iz papirja. Rezultat te previdnosti je obstoj v samo dveh razbitih steklenicah od 14.000. S svojimi izvrstnimi organizacijskim talentom so Japonci dosegli, da so pripeljali s seboj absolutno popolno sanitarno opremo, tako da bi zamogli tudi v čisto samotnem kraju, brez vsake tuje pomoči napraviti šotore. Pazilo se je na vsako najmanjšo malenkost, kajti celo škatljice so bile skrajno skrbno postavljene ena vrh druge. Enako je tudi z večbarvnimi etiketami, kakor tudi z grafičnimi slikami različnih ran, ki so narisane na karton, tako da je mogoče zasledovati celjenje ne samo na prsni in hrbtni, ampak tudi ob strani.

V drugem nadstropju je cela vrsta čudovitih dvoran, iz katerih je krasen razgled na slayokul in drevesnice v Bois de Boulogne. Tu se nahajajo rekonescentni. Eni pišejo, drugi čitajo in kajdijo. Mladenci so čisto zadovoljni in hvajlo vsi potrpežljivo in spretnost svojih zdravnikov in strežnic, teh majhnih Japonci, ki imajo sicer nošč naših domačih dam Rdečega križa, zato pa žalibog nekam čudno okroglo kapo iz belega platna, ki spominja na pokrivala naših kuharic.

Hoteli smo še malo pokramljati, toda tu nas opomini voditelj z besedami: »Čas je... šef operira poleg v dvorani... poslužite se!«

Našli smo zdravnike precej razburjene, kajti doktor Shiota je ravnomar ustavil nevarno krvavitev, ki je ogrožala življenje operiranca.

Sedaj je izven nevarnosti in se lahko nadaljuje poset. Pred par trenutki je bilo pripeljanih s kolodvora cela vrsta ranjenec. Več zdravnikov in internistov je stalo okoli postelje nekoga suhega, mrižčnega vojaka. »Šrapnel v hrbtu«, je zamrmral kolonialni sergent, ki služi tu kot telmač. Doktor Shiota govori malo, zato pa dela jako spretno in med tem, ko smo opazovali in občudovali njegovo spretnost, nam je dala ena Francozinj Rdečega križa, nekaj podatkov:

»Ti Japonci so čudoviti. Kar se tiče strežnic, so na vsak način preslake, da bi dvigale težka telesa naših vojakov, zato pa je tembolj občudovati njihovo spretnost pri obvezovanju ran. Metoda bazira na neverjetni spretnosti, jasnosti in priprostosti. Vse gre, kakor na vrvi; vsaka ve, kaj je njeno delo in opravilo, vsaka opravlja samo svoje delo. Vsaka je pridelana takorekoč eni fazi obvezovanja, tako da mora vedno ponavljati eno in isto gesto. Lahko se reče, da imajo smisel za vsako bolezen in vse se vrši neverjetno hitro in mirno... In pri tem še tako vpludno! Vsaka napravi najprej globok poklon, predno prevzame določeno jejo bolnika... Lahko si torej predstavljate, kako zadovoljni so naši vojaki... Ta Japonska je sicer dežela vpludnosti. Zdravniki so nam dali nekakaj majhna navodila, da zamoremo kramljati z našimi koleginjami iz Tokija. Videti je res rafinirane stvari... Čudili se boste, da navajajo to navodilo štiri različne vrste, kako naj se želi človeku dobro jutro! Kajti pozdraviti je treba vsakokrat drugače: če dežuje, če vladata mrz ali vročina, če je solnce... neverjetno. In pri tem še mislino Francozo, da smo najvpludnejši narod na svetu. Človek se res ne nauči v svojem življenju nikdar preveč!«

Sličice iz vojne.

Poroča ob grmenju topov. V neki vasi v okolici Verduna se je vršila pred kratkim originalna francoska poroka. Vršla se je v šoli, v dvorani, okrašeni z venci in vojaškimi znaki, ob navzočnosti velikega števila vojakov v uniformi. Zenin je pripeljal nevesto k mizi, za katero je sedel častnik, ki je imel pred seboj odprt državljanski zakonik. Zunaj so gmeli topovi in pokale strojne puške. Častnik je zastopal župana in je poročil zeni in nevesto. Poroča je trajala le malo časa, kajti zunaj so topovi gmeli vedno silneje. Poročajoči častnik se je poslovil od neveste s prisrčnimi besedami, nakar je zenin moral oditi v strelski zakop, mlada žena pa domov.

Pariz v temi. Francoska vojna oblast je odredila v zadnjem času, da mora zve-

čer biti v Parizu še bolj temno kot pa je bilo doslej. S poizkusi se je namreč ugotovilo, da je mesto, razsvetlveno tako, kakor je bilo doslej, vidno letalcem še 6000 črveljev visoko in 80 kilometrov daleč. Ukrenilo se je, da sme v Parizu, kjer je doslej gorelo 16.000 uličnih svetilk, odslej gorjeti le 5.500. Kakor hitro pa se pojavijo sovražna letala, se razsvetliava še skrči. V normalnih časih je Pariz razsvetljen s 55.000 električnimi obločnicami in plinovimi svetilkami.

Kako so ženske napovedale vojno. Meščanke častivrednega mesteca Zuina v bromberškem okraju so se razjarile na svoje može iz zelo važnih vzrokov. Ti može namreč popolnoma zanemarjajo svoje zakonske dolžnosti, tako da so žene izdale proti njim sledečo »vojno napoved«: »Meščanke tega mesta prosijo nujno, z ozirom na to, da so vse odredbe, rabeže za vzdržanje vojne sposobnosti zelo pravične, da bi bila izdana tudi prepoved proklete igre na karte, posebno pa onega gnusnega kartanja po gostilnah, kjer predsedavajo naši može cele dneve in noči, imajo od pijače rdeče in modre nosove in sede, kakor prikovanji pri igralnih mizah ter pozabljajo svojih sinov na bojišču. Najpametnejši bi bilo, če bi se oblast usmilila teh starih gospodov, ki so večinoma stari po 50 do 60 let, in jih poklicala za kake štiri tedne v strelske zakope, kjer bi si ozdravili svoj dolgčas. To bi bilo prav tako dobro sredstvo, kakor prepoved vsake igre na karte.«

Strahovit dogodek v zraku. O sledečem dogodku iz vojne v zraku poročajo angleški listi: Poročniku kot opazovalcu in naredniku kot voditelju aeroplana je ukazalo francosko poveljništvo, naj ugotovi, kje stoji skrita nemška baterija, ki je delala veliko škodo. »Ko sva priletela nad nemške bojišče,« je pripovedoval voditelj, »naju je sprejel strahovit granatni ogenj. Poletela sva višje, pri čemur sva opazila ne eno, temveč tri baterije.« »Tu so torje,« je rekel poročnik, stisniviši pesti. Obrnil se je nato k meni in rekel: »Najina naloga je končana, hitro nazaj.« Brzo sem obrnil, toda komaj sva letela 500 metrov daleč, je postalo streljanje s šrapneli še hujše. Objel naju je tak dim, da ni bilo videti 20 metrov daleč. Izkusala sva pobegniti iz tega pekla, toda šrapnel za šrapnelom, drug bolj namerjen od drugega, je s strahovito natančnostjo pokal nad našima glavama. Z trenotek se mi je zdelo, da mi počijo možgani, pri čemur sem začutil, da se onesveščam. Pri tem pa mi je gosta megla legla pred oči, da sem bil v popolni temi. Vkljub bolečinam sem vzdrževal stroj v enaki višini, da bi ušel strelom, ki so bili vedno redkejši.« Ali ste zdrav, poročnik? — sem vprašal. Odgovora nisem dobil. Misleč, da me ni slišal, sem parkrat ponovil vprašanje in odpril pri tem oči. Odgovora še vedno nisem dobil in tema je bila še vedno okoli mene. Nahajal sem se 6000 črveljev nad zemljo s strahom sem sporočil svojo dušo bogu, kajti obšel me je občutek, da je prišla moja zadnja ura. Ker sem pa še vedno slišal baterije pod seboj, sem si prizadeval z vsemi svojimi močmi, da se vrnem in prinesem zaželeno poročilo. Glede na grmenje topov in pokanje šrapnelov sem usmeril stroj tjakaj, kjer sem mislil, da najdem svoje tovariše. Letel sem v tej smeri kakih dve minuti, ko me je v moje začudenje poklical poročnik: »Pozor, nekoliko višje!« Potegnil sem za krnilo tako, da je stroj zletel v višino kakor strelca, pri čemur bi se bil kmalu stroj pokvaril. »Hvala, gospod poročnik,« sem rekel. »Morate oprostiti, ker ne vidim. Ali ste ranjeni?« — »Da,« mi je odgovoril, »mislim, da težko; zelo mi je slabo. Obrnite sedaj na levo, še bolj na levo. Tako je dobro. Sedaj naprej.« Dež krogelj me je prepračil, da sva zopet nad Nemci. Kake tri minute nato je rekel poročnik: »Sedaj sva že tu. Vidim naše ljudi, ki naju čakajo. Spustite se na tla.« Več nisem slišal in kmalu nato sem čutil, da sva na tleh. — Čakajočim se je pokazal grozen pogled: Voditelj letala je oslepel in poleg tega smrtonobnega človeka z mrtvimi očmi je bilo sklonjeno mrtvo truplo častnikovo, ki je pravkar izdihnil.

Razne politične vesti.

Knez Thun — častni občan praški. Mestni odbor praški je sklenil soglasno predložiti kolegiju mestnih svetovalcev, da se bivši namestnik knez Thun v pripoznanje njegovih zaslug za kraljestvo Češko in še posebej za kraljevo mesto Praga imenuje častnim občanom. Ni dvoma, da kolegij soglasno sprejme ta predlog.

Sporazum med češkimi strankami. Olomuški »Pozor« primaša praško pismo, v katerem se poroča, da je vprašanje sporazuma čeških narodnih strank na Češkem napredovalo za velik korak. Zagotavlja se, da bo narodna delegacija čeških strank po končani vojni v vseh zadevah, ki se tičejo vsega naroda, nastopala kot eno zastopstvo. Določeno stvar so natanko našteje. Ravnotako se je tudi določila taktika, kako naj stranke postopajo tudi v drugih stvareh. Glasilu bivšega ministra dr. Začeka »Moravska Orlice« se javlja iz Prage ravno isto dejstvo. — Baje se je tudi na Hrvaškem nekaj podobnega sklenilo. In na Slovenskem?

Carjev ukaz glede boljšega postopanja z vojnimi ujetniki. »Lokalanzeiger« poroča: Car je izdal pred kratkim ukaz, da se mora boljše postopati z vojnimi ujetniki na Ruskem.

Na Ogrskem ne mislijo na varčevanje. Osješka »Drau« poroča iz Pečuha na Ogrskem: Dva črnovoinika sta se z nekim pe-

kom v predmestju sprla radi majhnih zemljič. Eden črnovojnikov je drzno zatrjeval, da so te zemlje tako majhne, da jih zamore čisto brez vsakega napora pojedsti kar 50 zapored. Sklenjena je bila stava v znesku 10 K in sicer v neki gostini. Tekom 15 minut je črnovojnik pojedel vseh 50 zemljič. Z desetimi kronmi, ki jih je dobil, si je naročil še bogato kosilo, ki je je zavžil z istotako dobrim tekom.

Sodnik obsojen radi poskušene veleizdaje. »Strassburger Post« poroča iz Mühlhausna: Vojno sodišče v Mühlhausnu je obsodilo sodnika Ackerja iz Sennheima radi poskušene veleizdaje na tri leta zaporu. Ackerk, ki je tekem bivanja Francozov v Sennheimu izvršil dosedaj še nepojasnjeno, po njegovih izpovedbah neprostopoljivo avtomobilsko voziljo v spremstvu francoskih oficirjev v Belfort, je kazal že pred izbruhom vojne svoje anti-nemško mišljenje. Čudno je bilo zlasti, da so se sledoviti neke francoske »črne liste«, ki so je prinesli s seboj Francozi, pokazali takoj prvi dan. Na razpravi, na kateri se je razpravljalo o teh dejstvih, je bilo obtožencu predvsem dokazano, da je kmalu po odhodu Francozov in pred prihodom Nemcev poklical k sebi neko družino, ki so ji podtaknili sestavo liste »nezanesljivih« in ji grozil, da jo bo dal odvesti po kaki francoski patrulji, če ne opusti svoje nameravane korake. Sodišče je spoznalo to kot akcijo v interesu sovražne države in je obsodilo zato sodnika na tri leta zaporu.

Kralj Albert o angleško-belgijski konvenciji. Angleški listi priobčujejo razgovor belgijskega kralja Alberta z nekim zastopnikom lista »Mew York World«. Kralj Albert je izjavil sledeče: Vojna je bila neizogibna. V poslednjih letih je vedno grozila, da izbruhne. Že za časa zadnje balkanske vojne je bila vojna izbruhnila z velikimi silami, da je ni preprečila Anglija. Nemčija, ki se je že več let pripravljala na vojno, si je napravila tako dovršen vojni plan, da se je v danem času imel sam spraviti v gibanje. Glede svojedobno v Rusiji najdenih dokumentov je izjavil kralj: S strani Nemcev se trdi, da je Belgija kršila svojo lastno nevtraliteto na podlagi sklepa takozvane belgijsko-angleške konvencije. Ali jaz vam morem dati svoje besede, da tedaj ni nobena interesirana strank umela poročil generala Duncermesa o njegovih dogovorih z angleškim atašejem kot konvencijo. Nemci so vedeli že prej, nego so preiskali naše arhive v Bruslju, kaj najdemo tam. Zato je njihova jeza iznenadila vseh, ki so bili poučeni o stvari.

Ruska pristanišča in pomlad. Kronštadt, petrograjsko pristanišče, je večkrat pokrito z ledom vse do 3. majnika. Pristanišče v Rigi je zamrznjeno do 10. aprila, posamezna ruska pristanišča v Baltiškem morju ne morejo občeavati po morju od polovice novembra pa do polovice majnika. V Helsingforsu morejo začeti s plovmbo še okoli 20. aprila. Ker pa je bil zadnje tedne tamkaj precej hud mrz, do 30 stopinj, je mogoče, da bo Rusija imela tu letos še dalje časa zaprt promet. Ravno tako je v Arhangelskem ob Belem morju, v edinem velikem pristanišču, kamor morejo dovažati vojni material iz ostale Evrope. Tudi tam je bila huda zima, mrazo do 30 stopinj, tako da najbrž tudi lomilci ledu, ki si jih je naročila Rusija iz Kanade, niso mogli odpreti morja za dovoz vojnega materijala iz Amerike in Francoske. Arhangelsko pristanišče je navadno zamrznjeno pol leta, nekako od 21. oktobra pa do 21. aprila. Toda led odplava iz pristanišča šele okoli polovice meseca majnika in tudi letos najbrž ne bo preje. Sele proti koncu meseca majnika ali v začetku meseca junija bo mogla Rusija dobavljati vojni material preko tega pristanišča. Tudi drugo in edino rusko pristanišče v vzhodni Aziji, Vladivostok, je zamrznjeno vse do konca aprila in tako Rusija tudi preko tega pristanišča ne more dobivati dosti vojnega materijala po sibirski železnici.

Domache vesti.

Vojaški dopusti v svrhu obdelovanja polja. Določbe o vojaških dopustih v svrhu obdelovanja polja se v prebivalstvu mnogokrat krivo tolmačijo. Opozorja se torej vnovič, da se moštvo na bojišču vsloh ne dovoljujejo dopusti, radi česar so vse tozadevne prošnje brezvspešne. Za obdelovanje polja pred sovražnikom nahajajočih se vojakov je — kakor nam poroča tiskovni oddel ministrskega predsestva v dopisnem nam sporočilo — preskrbljeno na drug način, posebno pa po obvezi, naloženi občanom v tem pogledu. Dopusti v svrhu obdelovanja polja — največ 14 dni — se morejo, kolikor to dopuščajo militarni interesi, dovoljevati le moštvo, ki pripada poljedelskemu poklicu in ki služi pri formacijah, nadomestnih oddelkih, zavodih itd., nahajajočih se v zaledju. Tak dopust more zaprositi ali dotični mož sam ustmeno pri predpostavljenem poveljstvu, ali pa kdo njegovih svojcev potom politične oblasti. Prošnje za dopust, vložene direktno pri ministrstvu za deželno brambo, se istotako ne jemljejo v vpošte, kakor ne one za podelitev dopusta vojakom pri armadi na bojišču.

Kaznjenci za dela na polju. Ministrstvo za pravosodje je pooblastilo predsestva višjih deželnih sodišč, da morejo v lastnem delokrogu dovoliti sestavo malih oddelkov 10 do 15 mož, ki naj bi prenočevali izven zaporov, ter da naj kolikor je možno ustrezajo prošnjam poljedelskih krogov, da se jim dajo kaznjenci za dela o žetvi. Ministrstvo za pravosodje je nadalje dovolilo, da se v posebnem ozira vrednih slučajih tudi v letošnjem letu daisto kaz-

njenci za poljedelska dela le proti plačilu stroškov, ki v resnici nastajajo državi od tega.

Ogromna brzojavka. Najdaljša brzojavka, ki je bila dosedaj poslana, je bila brzojavka, ki jo je poslal leta 1895. grof Witte ruskemu carju pri pogajanju za mir z Japonsko v Portsmouthu na Angleškem. Brzojavka je imela 15.190 skupin šifer. Veljala pa je 28.000 kron.

Vojaške besede. Beseda rekrut izvira od francoske besede recrue, ki znači naraščaj. Granatnik je bil oni, ki je metal ročne granate. Beseda granata prihaja iz latinske granum, zrno, ker je bila ta kroglica, napolnjena z zrni smodnika. Pionir prihaja od francoske besede pion, kar znači pešca. Huzar je madžarsko dvajseti, ker je ogrski kralj Matija Korvin ukazal, da mora biti vsak dvajseti vojak jezdec. Dragongi so srednjeveški dragonarji, papeški sulicarji, ki so imeli na kopju praporeček z znamenjem. Hulan pomenja tatarsko mladenič. Kirazirji so imenovani po francoskem cuirasse. Cuir je koža in kiras je bil prvotno oklep iz kože.

Zanimiv slučaj — ovdabe. Proti koncu septembra l. l. so v cerkvi usmiljenih bratov v Prostjevu (Moravski) pri vojni maši peli cesarsko pesem. Ob prvih zvokih pesmi se je soproga d.ra Skrachova dvignila in zapustila cerkev. V cerkvi navzoči dr. Friderik Poleschensky je povedal ta dogodek okrajnemu glavarju, menec, da je šlo tu za demonstracijo. Okrajni glavar je naložil orožnikom, naj preiskujejo stvar, pri čemur je gospa Skrachova naglašala, da je le zato odšla iz cerkve, ker jej je bilo slabo. In res so bile uradne poizvedbe ustavljene, na kar je gospa Skrachovi navedene in še neke druge nadaljnje pripombe vložila proti Poleschenskemu tožbo radi žaljenja na časti. Okrajno sodišče v Prostjevu je tudi res obsodilo obtoženo, ali okrožno sodišče v Olomucu je obsodilo prve instance razveljavilo. Na vsak način pa govori tudi ta slučaj, kako naj bi bili ljudje previdnejši z obdolžitvami in ovadbami.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojava pošilja: : Srečkovno zastopstvo 4, Ljubljana :

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot bevedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotnik.

Dekilca bi rada sprejela kateorsidodi službu. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 401

Zaloga cementnih plošč. Ul. Setto Fontane 5 (nasproti tobakarne). Cene zmerne. 176

UMBERTO COMICI zaloga strobarskega materijala. Tovarna cementnih plošč in cevi. TRST, Campo S. Giacomo 11 in V. Concordia 1 (zadaj cerkve Sv. Jakoba) V zalogi vedno novo dospelo blago. Cene zmerne. Postrežba točna.

Splošna hranilnica v Trstu

PUBLIKOVAREN ZAVOD pri katerem vlagajo c. k. sodišča denar mladoletu otrok

HRANILNE VLOGE se obrestujejo po 4%, obresti se pripisujejo k glavnici dvakrat na leto. **IZPLAČILA** hranilnih vlog se izvršujejo redno brez ozira na določbe moratorija; zneski do 500 kron se izplačujejo brez odpovedanega roka, zneski od 500 do 2000 kron po tridnevni, zneski nad 2000 kron po petdnevni odpovedi. **POSODILA NA NEPREMIČNINE** se dovoljujejo tudi v sedanjem času in sicer po 6%, z amortizacijo po dogovoru.

Uradil v ul. Torre Bianca 41. - Uradne ure: 9-12 TELEFON 21-01.

Ljubljanska kreditna banka

podružnica v Trstu

Centrala v Ljubljani. Podružnice: Split, Celovec, Sarajevo Gorica in Celje. ulica Caserma št. 11. Telefon: 5-18. Vlaganja od 9-12%, in 2 1/2-5.

Dejniška glavnic: K 8.000.000.- Rezervni zaklad: K 1.000.000.-

Izvršuje najboljše vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4 1/2% netto (rentni davek plača banka iz svojega).

Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru. Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze

Brzovjavni naslov: Ljubljanska banka.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ulica G. Rossini št. 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

Ces. kr. priv.

Rionione Adriatica di Sicurtà v Trstu

ustanovljena leta 1838. Zavarovanja proti škodi, povročni po ognju strelji in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavnic in rezerve dne 31. decembra 1912 K 175.540.187-98

Stanje zavarovalne glavnic na življenje (31. 12. 1912) K 534.593.429-80.

Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 768.400.366-88. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

TISKARNA EDINOST

Telef. 11-57 TRST Telef. 11-57

ul. sv. Frančiška As. 20

Izvršuje tiskarska dela v najmodernejšem slogu, bodisi v pisnem ali v večbarvnem tisku in po zmernih cenah. - Vizitnice, vabila, memorandum, zavlitke, dopisnice okrožnice, pisni papir, trgovske cenike itd. P. n. naročnikom ugodi z izvršenjem naročila : : v najkrajšem času : : :